

Nome kommune
Ringsevja 30
3830 Ulefoss

Dato: 25. september 2025

Høringsuttalelse – alternativer for en fremtidig mineralpark i Nome kommune, i forbindelse med gruvedrift på Fensfeltet i Ulefoss kommune

Landsorganisasjonen i Norge (LO) viser til høringen om mulige plasseringer av en fremtidig mineralpark i Nome kommune, knyttet til planlagt gruvedrift på Fensfeltet. Høringen omfatter to alternativer: Nukedalen og Bærevann.

LO vil understreke den strategiske betydningen av mineralforekomsten på Fen, både nasjonalt og internasjonalt. Fensfeltet representerer Europas største kjente forekomst av sjeldne jordartsmetaller (REE), som er avgjørende for moderne teknologi, grønn omstilling og forsvarsberedskap. EU og NATO har begge klassifisert REE som kritiske råmaterialer, og Fen-prosjektet inngår i det internasjonale samarbeidet Minerals Security Partnership.

I 2022 utarbeidet LO, NHO, Norsk Industri, Norsk Arbeidsmandsforbund og Norsk Bergindustri en felles strategi for norsk satsing på utvinning av sjeldne jordarter og tilhørende verdikjede for produksjon av permanentmagneter. Fen står sentralt i denne strategien.

LO mener det er avgjørende at etableringen av mineralparken skjer på en måte som sikrer industriell utvikling, arbeidsplasser og lokal verdiskaping, samtidig som natur, miljø og lokalsamfunn ivaretas. Det er viktig at Nome kommune legger til rette for en helhetlig verdikjede – fra utvinning til videreforedling – og at det bygges sterke koblinger til industrimiljøet på Herøya og i Grenland.

Basert på tilgjengelige fagutredninger og innspill fra industriaktører, fremstår Bærevann som det mest hensiktsmessige alternativet med tanke på industriell attraktivitet og logistikk.

LO er kjent med at konsekvensutredningene har lagt til grunn et vesentlig høyere deponivolum enn det Rare Earth Norway (REN) selv opererer med. Noe som medfører at Bærevann-alternativet kommer dårligere ut, til tross for at topografi og landskap her gir gode muligheter for tilpasninger og avbøtende tiltak. REN har dokumentert at deres arealbehov er 2,5 km² i et hundreårsperspektiv, mot 4,0 km² lagt til grunn i utredningen. Dette gir et betydelig potensial for justeringer som kan redusere konsekvensene. LO anbefaler at slike tilpasninger og kompenserende tiltak vurderes grundig før endelig beslutning tas.

Med sin nærhet til Grenland, Herøya og Frier Vest har Bærevann en unik strategisk posisjon for å bygge videre på Telemark-perspektivet og etablere nye trinn i den norske og europeiske verdikjeden for sjeldne jordarter. LO støtter en slik løsning som reduserer transportbehov og miljøbelastning, og som

styrker det regionale samarbeidet.

Samtidig er det viktig at kommunen stiller tydelige krav til industrien om å minimere negative konsekvenser for natur, kulturmiljø, friluftsliv og lokalmiljø. Det må vurderes kompensierende og avbøtende tiltak for begge alternativene før endelig beslutning tas. LO er kjent med at REN har konsepter som kan redusere arealbehovet og dermed skåne viktige naturverdier. Slike løsninger bør vurderes nøye.

LO vil også peke på at Nukedalen-alternativet ser ut til å ha størst negativ påvirkning på friluftslivet. Dette er en viktig faktor for livskvalitet og lokal aksept, og må vektlegges i beslutningsprosessen. Videre bør kommunen vurdere logistikk-korridorer og effekter for naboer og lokalsamfunn.

Selv om konsekvensutredningen peker på usikkerhet rundt hvor i regionen bosettingsvekst vil komme, er LO trygg på at mineralutvinning på Fen vil gi positive ringvirkninger for Nome og Telemark. Erfaring viser at nye industriprosjekter gir økt sysselsetting, styrker lokale leverandørkjeder og bidrar til utvikling av kommunale tjenester og lokalsamfunn.

LO mener at en ansvarlig og fremtidsrettet utvikling av mineralindustrien på Fen kan bli et viktig bidrag til grønn omstilling, industriell vekst og styrket forsyningssikkerhet – både for Norge og Europa.

Vi ønsker Nome kommune lykke til med det videre arbeidet, og LO stiller seg til disposisjon for dialog og samarbeid.

Med vennlig hilsen

LO Norge